

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞENOL SUNAT'A AİT 7/34001 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde nohut üretimi, iklim koşulları ve üretim sezonundaki çevresel faktörlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Bu kapsamda, 2024 yılında nohut üretimi 575.000 tondur. 2025 yılına ilişkin nohut üretim miktarı ise özellikle iklimsel faktörlerin olumsuz etkileri nedeniyle azalış göstermiş olup 412.809 ton olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilecektir. Bununla birlikte, su kısıtı olan yerlerde yine belirlenen şartlara uygun üretim yapan üreticilerimizin kullandığı mazot ve gübrenin tamamı nakdi olarak verilecektir.

Böylece havzasında üretilen nohut için, Temel ve Planlı Üretim Desteği ile 2025 üretim yılında 488 TL/da, 2026 yılında ise 620 TL/da destekleme ödemesi yapılacaktır. Ayrıca su kısıtının olduğu Bakanlıkça tespit edilen havzalarda sulu parsellerde yapılan nohut üretimine 2025 yılında 195 TL/da, 2026 yılında ise 248 TL/da ilave su kısıtı desteği ödenecektir.

Verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilecektir.

Ayrıca nohut ürününü lisanslı depolarda muhafaza edenlere Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında kira desteği sağlanmaktadır.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Doğal afetlerden etkilenen üreticilerimizin 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ve bu Kararlara dayanılarak hazırlanan 2024/15 sayılı “Tarımsal Üretime Dair Faiz/Kâr Payı Destekli Yatırım Ve İşletme Kredisi/Finansmanı Kullandırılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği” kapsamında kullandıkları sübvansiyonlu krediler/finansmanlar, ürünlerin doğal afetlerden etkilendiklerinin tespit edilmesi halinde Bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi, usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren %25 oranında faiz/kar payı indirimli olarak 1 yıl süreyle ertelenebilmekte, azami 5 yıla kadar %20 oranında faiz/kar payı indirimli olarak taksitlendirilebilmektedir.

Bunun dışındaki faizsiz borç erteleme Hazine ve Maliye Bakanlığının uhdesinde bulunmaktadır.

Don riski, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamındaki Devlet destekli bitkisel ürün sigortası teminatı dâhilindedir. Bitkisel ürün sigortası yaptıran üreticilerimize “Don” hasarında %70 oranında Devlet prim desteği sağlanmaktadır.

Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında; kuraklık, don, sıcak rüzgâr ve sıcak hava dalgası, aşırı nem, aşırı yağış ile dolu paketi (dolu, fırtına, hortum, yangın, heyelan, sel ve su baskını, deprem, taşıt çarpması, yaban domuzu ve geyik zararı) dışındaki risklerin ürünlerde neden olduğu verim kaybı teminat kapsamına alınmaktadır. Bu sigorta branşında, kuru tarım alanlarında üretimi yapılan buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünü ile bunların sertifikalı tohumlukları teminat kapsamında olup buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale ürünlerinin sap kısmı isteğe bağlı olarak teminat kapsamına alınmaktadır. Köy Bazlı Verim Sigortası yaptıran üreticilerimize, Devlet tarafından %70 oranında prim desteği sağlanmaktadır.

Devlet prim desteğinin yanı sıra; çiftçilerimizin ödeyeceği prim tutarlarını daha makul seviyelere getirmek için; %5 oranında “şehit yakını ve gazi indirimi”, %5 oranında “peşin ödeme indirimi”, %10 oranında “kadın çiftçi indirimi”, 40 yaş altı yetiştiricilerimize %5 oranında “genç çiftçi indirimi”, %5 oranında “engelli çiftçi indirimi”, sözleşmeli üretim yapan çiftçilerimiz için %10-15 oranlarında ve tarımsal üretim planlaması kapsamında %10 oranında prim indirimleri yapılmaktadır.

Üreticilerimize, tarım sigortası uygulamalarında pirim indiriminin dışında zirai don zararının etkilerini azaltıcı rüzgâr pervaneleri, sisleme ve yağmurlama sistemi kullanılan ürünler için tarife fiyatının %25 ile %35’i oranlarında prim indirimi uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca ülke genelinde yürütülen “Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi” kapsamında üretim planlaması ile uyumlu bir şekilde işlenmeyen, nadasa bırakılan veya işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerin, uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak başta nohut olmak üzere stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak kuraklığa dayanıklı çeşitlerle bitkisel üretim artırılması ve üreticinin sertifikalı tohum kullanımına yönlendirilmesi için tohum, fide, fidan gibi girdilerde azami %75 hibe yolu ile il tarım ve orman müdürlüklerince hazırlanan projeler hayata geçirilmektedir. Proje kapsamında nohut üretimine yönelik projelere öncelik verilmektedir.

Diğer taraftan üreticilerimiz ithalata karşı %19,3 gümrük vergisi ile korunmaktadır. Bakanlığımızca yurt içi ve yurt dışı piyasalardaki fiyat değişimleri, stok yönetimi ve hasat durumu yakından takip edilmekte olup gıda arz güvenliğinin tesis edilmesinin yanında üreticilerimizi ve tüketicilerimizi koruyacak her türlü tedbir gerek görüldüğü zaman ivedilikle alınmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ar-Ge çalışmalarıyla kuraklığa dayanıklı, soğuğa toleranslı tohumlar geliştirilmekte, aynı zamanda yerel gen kaynaklarımızı korumak için ata tohumlarımızı da sertifikalandırarak çiftçilerimize ulaştırılmaktadır.

Kuraklık çalışmalarında dünyada üçüncü olma özelliğine sahip olan ve ülkemizde yetiştirilen tüm tarla bitkisi türlerinde su kullanım kapasitesi ve etkinliği ile bitkilerde stres tolerans düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan “Kuraklık Test Merkezi”, Konya Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde faaliyet göstermektedir.

Bugüne kadar Atabay, Göktürk, Tunç, Aydoğan, Karlı, Botan, Borsa-20 ve Azkan olmak üzere kurak koşullara toleranslı 8 nohut çeşidi tescil edilmiş olup Bakanlık olarak Ar-Ge çalışmalarımız devam etmektedir.